

Sygn. akt II CZ 92/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa I. S.

przeciwko Gminie G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 grudnia 2013 r.,

zażalenia strony pozwanej

na wyrok Sądu Apelacyjnego

z dnia 5 czerwca 2013 r.

**uchyla zaskarżony wyrok i pozostawia rozstrzygnięcie
o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu
kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd odwoławczy wyrokiem z dnia 5 czerwca 2013 r. wydanym na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji oddalający powództwo o zwrot nienależnego świadczenia.

W zażaleniu strony pozwanej wniesionym na podstawie art. 394¹ § 1¹ kpc. żaląca zarzuca Sądowi drugiej instancji naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. przez nieuzasadnione przyjęcie, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy. W ocenie pozwanej Gminy Sąd I instancji rozpoznał istotę sprawy, ponieważ zbadał materialną podstawę powództwa i odniósł się merytorycznie do przedmiotu żądania, a zatem nie wystąpiła - w ocenie żalącej - przesłanka uzasadniająca zastosowanie art. 386 § 4 k.p.c.

Strona powodowa w odpowiedzi na zażalenie wniosła o oddalenie zażalenia w całości i o zasądzenie kosztów postępowania, wywodząc, że Sąd I instancji nie skoncentrował się na kluczowej kwestii wyłączenia możliwości żądania zwrotu nienależnego świadczenia (art. 411 k.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie, ponieważ uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie dowodzi wystąpienia przesłanki z art. 386 § 4 k.p.c., a mianowicie nierozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy. Przeciwnie, Sąd odwoławczy wskazał argumenty dowodzące, że Sąd I instancji rozpoznał istotę sprawy, jednakże ocena prawna Sądu II instancji dowodzi, że nie zaaprobował on rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego uznając je za wadliwe. W ocenie Sądu odwoławczego, negatywna przesłanka sprzeciwiająca się żądaniu zwrotu nienależnego świadczenia nie została spełniona, co rodzi po stronie pozwanego inwestora obowiązek zapłaty, a zatem powództwo oparte na art. 410 § 2 k.c. zasługuje na uwzględnienie co do zasady.

Powyższe stanowisko Sądu odwoławczego dowodzi, że Sąd I instancji rozpoznał istotę sprawy, bo o wystąpieniu przesłanki z art. 386 § 4 k.p.c. nie przesądza okoliczność niezaaprobowania przez Sąd odwoławczy wyniku rozstrzygnięcia, przy jednoznacznym wskazaniu na potrzebę odmiennego

rozstrzygnięcia w niekwestionowanym i będącym podstawą orzekania ustalonym stanie faktycznym. Innymi słowy, Sąd drugiej instancji uchylił się od wydania orzeczenia reformatoryjnego, które zastąpił orzeczeniem kasatoryjnym w sytuacji braku przesłanki uzasadniającej jego wydanie. Sąd drugiej instancji, będąc sądem merytorycznym, był uprawniony do ustalenia wartości wzbogacenia się strony pozwanej kosztem powódki i z tej przyczyny nie był uprawniony do uchylania zaskarżonego wyroku, ponieważ ustalenie wartości wzbogacenia pozwanej i wydanie wyroku nie wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.